

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Servitus, vel libertas putata. parag. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

§. II.

Servitus diminuta quid operetur?

1. **I**D expeditius explicabo per sequentium casuum figuraciones. Berta est nunc serva, quæ tamen hinc ad duos annos ex testamento sui Domini acquireret libertatem. Porro, dum præfixum libertatis tempus nõdum advenisset, contraxit Matrimonium cum Titio, ejusmodi temporaneam servitutẽ ignorante, validenẽ cõtraxit, sustinendumq; Matrimonium, saltem post annos illos duos exactos?

2. Respondeo. In validẽ contraxisse, nec sustineri a posse Matrimonium, nisi adveniente libertatis tempore, legitima adfit ratificatio. Ratio est, quia Sacri Canones indistinctẽ loquuntur, nec excipiunt servitutem temporaneam, & ex alia parte, eo medio tempore verẽ ea persona serva est, ut expressẽ habetur in *Jub. L. Statu* re. *b. Sanchez, e* & *Perez d* putant, probabile liberum esse, valere Matrimonium, si servitus remota sit infra sex menses, cum parum pro nihilo reputetur. Sed his non acquiesco, quia *c. Sanchez. l. carentia* servitutis est de substantia cõtractus *7. d. 19. n.* Matrimonii, & de solemnitate actus, quæ adtinguem observanda est.

3. Contra, Catharina, quæ serva est, Dominus concedit nunc duos annos libertatis, intra quos, dum libertate gaudet, nubit cum Titio ejusmodi Catharina conditionem ad servitutem migraturæ nesciẽte, validenẽ nubit? Scio autem, ut notat *Sanchez, e* non posse concedi libertatem ad tempus; semel enim concessa libertas, etiam pro brevi tempore, cũ revocari ea ex jure non possit, perpetua est: sed casus proponitur pro iis locis, ubi fortẽ lex Municipalis admittit ejusmodi temporaneam libertatem.

4. Respondeo, Catharinã nubere in validẽ. *f. Sánchez. l. c. f.* quia ipsa, dum reditura est ad servitutẽ, verẽ libera non est. Ita decrevit Textus dicens, eo medio tempore non cessare, sed dormire servitutem. Et quidem mentõ ita decretum est, quia si conjux redire debet ad servitutem, non poterit liberẽ dare corpus suum alteri in perpetuum, quod est de essentia Matrimonii. Nã propterea servus similis temporaneus non potest Ordines Sacros licitẽ recipere, nec domicilium mutare cum præjudicio Domini.

5. Denique Maria fuit serva, nunc verõ li-

bera jam est, quo pacto Latine vocatur *liberata*, Titioque nubit nescienti antiquam Maria servitutem, nubitne validẽ?

Respondeo, validẽ sanẽ, g quia libera libera verẽ est.

§. III.

Servitus, vel Libertas putata.

6. **T**Riplex est casus decidendus. Primus: Duxit Titius Bertam liberam, quam tamen per errorem putat servam. Valuitnẽ Matrimonium?

Respondeo, Sanẽ valuit, tum, quia Ecclesia vetam servitutem, non autem putatam constituit esse impedimentum, tum, quia in hoc casu non obstat servitus Matrimonio, si Titius putavit Bertam esse servam, & tamen illam duxit.

7. Secundus casus est prædicto oppositus. Antonius duxit Mariam servam, quam tamen ipse putat liberam, validenẽ ducit?

Respondeo, Profectõ non oportebat hunc casum proponere; in hoc enim adest ipsissimum impedimentum servitutis ignoratæ, de quo hæctenus locuti sumus.

8. Quandoquidem ergo hic casus proponendus non erat, succedat alius illius loco. Petrus servus ducit Mariam servam, putans, ipsam esse liberam, valetnẽ Matrimonium? quasi servitus unius compensetur cum servitute alterius?

Respondeo valere. Ita *Aversa, b* & communiter, non quidem propter dictam compensationem, sed, quia Sacri Canones statuerunt dumtaxat (ut patet in Textibus supra citatis) esse impedimentũ dirimens servitutẽ ignoratam ab altero libero. Quare irritum reddiderunt solũ Matrimonium personæ liberæ cum personæ serva ignorata, non verõ personæ servæ cum personæ serva, quam vis ignorata.

9. Tertius casus. Titius liber contrahit cum Lucia serva, putans eam esse liberam, sed eo animo, ut si scivisset eam esse servam, adhuc cum ea contraxisset, qui est error in qualitate servitutis, non antecedens, sed comitans, contraxitnẽ validẽ?

Respondeo. *Sanchez i* aliiq; docent invalidẽ: *Silvester, k* aliique validẽ. Sed cum *Sanchez* est sentiendum, quia intentio Titii antecedeas retendit absolutẽ in servam verẽ, sed

g. R. d. lib. 3. c. 2. n. 11. Peru. l.

h. A. p. 12. de lib. 7. matr. 18. n. 6. Bonac. l. 2. n. 4. 17. 10. p. 2. c. 2. k. Silve. l. 1. c. 2. de

à se.

se ignoratam, atq; adeò inhabentem impedimentum dirimens: quo existente, consensus validus ad Matrimonium esse non potest.

§. IV.

Servitus cessans per ipsum Matrimonium.

Auth. ad 1. In favorem libertatis decernitur à Jure Civili, ut, si Dominus personam servatam suam tradat in Matrimonium personæ liberæ, servitute nequaquam detecta, secuto habet Sæc. Matrimonio, eo ipso, serva sit libera; quod de ma. l. 7. idem satis probabiliter est; si ipse Dominus, d. 20. vel Domina Matrimonium contrahat cum b Pont. l. 7 suo mancipio, ut tenet Pontius, b aliique. Iam matrim. c. quæritur, an in his, similibusque casibus, in 44. a. n. 2. quibus persona serva evadit in ipsa Matrimonio contractione libera, servitus ignorata sit d. 14. diff. impedimentum dirimens?

4. 2. Respondeo, Dux sunt de more sententiæ. Sanchez c. docet, non esse dirimens, sed tunc Matrimonium valere, quia (inquit) in eo instanti, in quo Matrimonium contrahitur, jã realiter illa persona sit libera: ergo evolat impedimentum. Immo, tamen in illo instanti non evolare, cum statim, finito consensu, finienda sit servitus, & item abolenda sit vilitas talis personæ; mortali, & humano modo, dicenda esset dicta servitus nequaquam adesse; tam parvum enim instans nullius considerationis in humanis commerciis est.

d G. Hurt. l. e. diff. 3. 3. Verum Hurtadus, a aliique docent, adesse impedimentum dirimens, & non valere Matrimonium, quia servitus (inquit) non tollitur, nisi à Matrimonio valido; ergo debet in priori signo supponi validitas Matrimonii, ut in posteriori dicta servitus tollatur ex vilitate esse nequit; cum in priori signo supponatur servitus ignorata.

Confirmatur: quia in Jure Canonico servitus ignorata, absq; ulla limitatione est impedimentum: At nunc jã est servitus ignorata. Esto autè vilitas illa personæ in dictis casibus cessasse dicenda sit; tamen cum Ecclesia voluerit sine ulla limitatione, servitutem ignoratam esse impedimentum, semper tale erit, si vilitatem reddat, si vilitatem non reddat.

Profectò secundum prudentem hominum existimationem servitus non redderet vilitatem Reginam v. g. bello justo captam, & tamen

Matrimonium cum tali servitute ignorata, nullum esset.

4. Utamque opinionem esse probabilem rationes utriusq; allatae me fateri cogunt: neque obstat probabilitati prioris sententiæ illud, quod nolimus concedere eidem Sanchez. §. 2. n. 2. ibi enim agebatur de tempore, hic de instanti.

§. V.

Obligatio servitutem occultantis.

1. **C**ertum est, quando post contractum Matrimonium cognoscitur servitus antea ignorata, debere conjuges abstinere à petendo, vel reddendo debito conjugali, & posse propria auctoritate relinquere hoc Matrimonium, & aliud inire, si nolint legitime hoc ratificare, perinde, ac debet fieri in ceteris impedimentis dirimentibus. Solum hic, & semper advertè, scandalo existente, accedere debere Judicis Ecclesiastici auctoritatem: nisi sub aliquo rationabili pretextu obviam ire scandalo ex se dicti conjuges possent, ut dicam in 2 simili, cum de Divortio.

2. Hoc, inquam, certum est. Sed quæritur Primò. An persona decipiens, hoc est, quæ suam servitutem occultavit, possit licite resiliere à Matrimonio sic invalidè contracto, nolendo illud ratificare, si alter illud ratificatum velit: nam personam deceptam licite resiliere posse, etiam alia nolente, non est dubium.

3. Respondeo, etiam illam posse, licet enim peccaverit attentando Matrimonium, quod Ecclesia prohibet; tamen, quia revera, nullum illud est pro utraque persona, & rectè solet dici, nunquam posse Matrimonium ex una tantum parte claudicare, idèò atq; utraq; persona potest: Quare dicta persona decipiens non obligatur fide novo consentire, etiam si decepta id requiratur: quia non obligatur ex vi Matrimonii; hoc enim, ut dixi nullum est; nec ratione sponsalium, seu promissionis factæ; nam infra dicemus, illud Matrimonium invalidè attentatum, nec parere vera sponsalia, ne validam promissionem; cum neque hæc valeant inter personas inhabiles, id est, inter habentes impedimentum dirimens, si promissio fuit absoluta, & non pro tempore, quo cessabit impedimentum, uti ibidem latius explicabimus.

4. Dixi (præscindendo ab alio damno)